

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CIII. No. 205. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 26, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК СУБОТА, 26-го ЖОВТНЯ 1996 р. Ч. 205. РІК СІІІ.

Л. КУЧМА ЗУСТРІВСЯ З Б. ЄЛЬЦИНОМ

Київ (Р. Р.). — У четвер, 24-го жовтня, Президент України Леонід Кучма відвідав в лікарні російського президента Бориса Єльцина. Перед виїздом до Москви Л. Кучма сказав, що не має наміру обговорювати на цій зустрічі «глибокі проблематичні питання», а лише хоче підтримати Б. Єльцина напередодні операції та висловити пошану до нього та до його курсу на реформування політики й економіки. Проте, зазначив Президент, можливо, якоюсь мірою він і торкнеться під час розмови проблеми Чорноморської флотії.

За попередніми відомостями, президенти України і Росії домовилися з усіх питань щодо розподілу Чорноморської флотії та базування російської та української флотії. Невдовзі в Україну має приїхати прем'єр-міністр Росії Віктор Черномірдин, щоб підписати цей договір. Щодо широко матабного договору про дружбу і співробітництво між обома країнами, який уже дебатується давно, представник Єльцина на пресовій конференції зазначив: Єльцин відразу ж після операції приїде в Україну для підписання цього українсько-російського договору. Шоправда, вже було шість прес-конференцій Єльцина в Україні. Чи відбудеться сьомий, покаже час.

Президент України зазначив, що при вирішенні цих питань Україна виходить з інтересів обох країн. Рішення має бути компромісним. Українсько-російські переговори з приводу флотії і розташування російської флотії, що відбулися 22-23-го жовтня в Москві, Президент оцінив позитивно. Водночас він

(Закінчення на стор. 3)

Г. Удовенко вірить у швидке підписання угоди щодо ЧО

Вашингтон. — Міністер закордонних справ Геннадій Удовенко сказав 22-го жовтня, що наступного місяця можливе підписання угоди між Україною і Росією щодо Чорноморської флотії, повідомило агентство Ройтерс.

Виступаючи перед репортерами в Національному пресовому клубі у Вашингтоні, він зазначив, що переговори з цього питання відбуваються майже щодня. Міністер висловив надію, що десь у середині листопада до Києва приїде прем'єр-міністр Росії Віктор Черномірдин, який і підпише угоду.

Як відомо, минулого тижня Державна дума Росії проголосувала за зупинення підйому Чорноморської флотії, що викликало протести українського Уряду.

Г. Удовенко сказав, що «на шапці рішення думи не підтримала російська адміністрація і переговори продовжуються».

(Закінчення на стор. 3)

Г. Удовенко

УНІАН повідомляло, що В. Черномірдин підтвердив сподівання Г. Удовенка щодо швидкого підписання угоди. Удовенко сказав, що в червні та жовтні цього року БМСУ ретельно перевіряла генеральна військова інспекція та інспекція Оборони. Ще після першої перевірки поширилися чутки, що Безкровай-

(Закінчення на стор. 3)

Амбасадор Ю. Шербак буде доповідати про М. Грушевського

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як повідомили редакції телефонічно, амбасадор України у Вашингтоні д-р Юрій Шербак дав свою згоду взяти участь у Ювілейній науковій конференції для шанування 130-ліття з дня народження Михайла Грушевського, що відбудеться в нещодавній, 27-го жовтня, в Українському Інституті Америки в Нью-Йорку.

Амбасадор Ю. Шербак буде говорити у першій сесії конференції після її відкриття о год. 2:30 по полудні. Темою його доповіді буде: «Михайло Грушевський і сучасний стан державотворення в Україні».

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмич). — Умічених і привітання Магдаліна Лозова, що створила цей клас, а з ним програму навчання української мови в школах Бразилії, приходить розповісти про свою працю до нашої редакції в товаристві Люби Більовишук, референтки стипендій США. Саме Л. Більовишук приносить щодня грубу течку про гостю з Бразилії, що як можна побачити в усіх прилог, є стипендіанткою Союзу Українок Америки від 1973 року, а також казачка від третього класу середньої школи. Спершу спонзорували її і-ній Більовишук, а в часі середніх і вищих студій д-р Василь і Анна Самофал. На курсах методології та україн-

В редакції „Свободи”: М. Лозова (справа) і Л. Більовишук.

ської мови в Києві та Едмонтоні допомагали їй фінансово Т-во ім. Єлисея Меморіальний фонд ім. Василя Чаплена.

Так М. Лозова стала

Державна дума Росії забороняє піділ Чорноморської флотії

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 23-го жовтня, інформаційне агентство УНІАН повідомило, що цього дня Державна дума Росії остаточно затвердила закон у другому і третьому читаннях про припинення підйому Чорноморської флотії. За рішення проголосували 334 російські парламентарії, проти — чотири і один утримався.

Згідно з цим законом Росія оголосила про припинення підйому Чорноморської флотії у зв'язку з закінченням перехідного періоду, встановленого угодою між Україною і Росією про принципи формування Військово-морської флотії на базі Чорноморської флотії СРСР. Угоду підписано 3-го серпня 1992 року в Ялті. Російський парламент покладається також і на відсутність домовленості про комплексне врегулювання проблеми Чорноморської флотії. Як сказано у складеному документі, Росія припиняє «одностороннє скорочення чисельності та зміну

наму недовго залишилися займати високий пост. Невдово знову були чутки, що це до початку колегії з командувачем зустрічався міністер оборони, який уже мав при собі підготовлений проект указу Президента про усунення з постів зазначених осіб. Можливо міністер і запропонував їм зрезувати добровільно, щоб уникнути гучного скандалу.

Версії висуваються різні. Першою є та, що, можливо, новий міністер оборони підбирав нову групу. Друга і більш правдоподібна версія не те, що за п'ять років Чорноморську флотію практично цілком пограбували. Військово-морським силам України фактично дістаються гнилі кораблі і

Змінюється керівництво Військово-Морських Сил України

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 24-го жовтня, газета „Кієвські Ведомості” повідомила, що на зазначеній Військової колегії 22-го жовтня заявили про свою „добровільну” резиґнацію командувач Військово-морськими силами України віцеадмірал Володимир Безкровайний, начальник штабу контр-адмірал Микола Костров і заступник командувача БМСУ контр-адмірал Олександр Рижко. Шоправда, Міністерство Оборони не підтвердило цю інформацію.

Газета інформувала, що в червні та жовтні цього року БМСУ ретельно перевіряла генеральна військова інспекція та інспекція Оборони. Ще після першої перевірки поширилися чутки, що Безкровай-

(Закінчення на стор. 3)

Уряд України віддає перевагу зв'язкам з СНД

Київ (Р. Р.). — Кабінет Міністрів України запропонував на розгляд у Верховній Раді проект концепції зовнішньо-економічної політики України, яка передбачається втілювати в життя протягом 10-ох років.

Пріоритетним у концепції визнано стабільні економічні зв'язки з країнами СНД, які утворили економічний союз, та країнами Балтії. Передбачено також розвиток різних форм торговельно-економічних, коопераційних, інвестиційних двосторонніх відносин з країнами-членами членства Митного союзу, створення двостороннього митного союзу з Молдовою.

У документі передбачено, що вирішальну роль у процесі формування і координування зовнішньої політики відіграватиме держава. Виконуватиметься концепція в кілька етапів: 1996-97 роки — розвиток в умовах кризи, коли основним завданням є зріст зовнішньо-торгівельного обороту, проведення твердої тарифної політики, регулювання імпорту шляхом запровадження у 1997 році ввізного мита на всі товари, проведення ефективної податкової політики, посилення державного регулювання експорту-імпорту та оптової торгівлі пі-

(Закінчення на стор. 3)

Польща наближається до НАТО

Лондон. — Президент Польщі Александер Квасневський сказав в інтерв'ю для англійської газети „Файненшл Таймс” що його країна не піддається тиску з боку Росії, яка не хоче бачити польського приєднання до Північноатлантичного оборонного союзу.

Водночас А. Квасневський заперечив, що „вступ Польщі до НАТО не створює для Росії ніякої загрози і польські свої майбутні інтереси в НАТО не інтерують як гарантію захищеності від Росії”. Польський лідер підкреслює: „Стати східним кордоном Європи не є нашою головною ціллю, оскільки ми маємо моральне право на такий крок, бо саме в нашій республіці почалася мирна

революція, яка зробила можливим зформування єдиної Європи”.

А. Квасневський дав до розуміння, що Польща не погодиться з вимогою Росії спочатку розформувати НАТО, а відтак засновує її наново. Він також повідомив, що вступ Польщі до НАТО дозволить ефективно перебудувати польську оборону промисло-висті. „Ми маємо план приватизувати деякі діяльність військово-промислового комплексу і з цієї мети також приймемо будь-який вигляд пропозиції британським та інших західних фірм, які готові докласти зусиль у справі розробки польської оборонної промисловості”, — сказав А. Квасневський.

УЧИТЕЛІ БОРЮТЬСЯ ЗА ЖИВЛЕННЯ

ТАТАРБУНАРИ, ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ. — Згідно з постановою Кабінету Міністрів та Національного Банку України в районі знову зниклово всім класів і 13 педагогічних установ. Крім того, всі школи району від травня не отримуватимуть зарплатні, а Татарибунарська районна державна адміністрація обіцяє поступово виплатити лише 60 відсотків платні. Не отримують зарплатню і викладачі вищих шкіл області.

УЗБЕЦЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ВІДВІДАЛА УКРАЇНУ

Київ. — Україну 20-24-го жовтня відвідувала узбецька державна делегація, яка обговорювала змінення співробітництва між двома країнами. Заступник прем'єр-міністра Узбекистану Мірбасор Усманов, який очолює делегацію, сказав на зустрічі з Президентом Леонідом Кучмою, що українсько-узбецька співпраця повинна бути функціональною, обоюдно вигідною і спільною угодою щодо неї. На зустрічі з прем'єр-міністром Павлом Лазаренком М. Усманов обговорив створення акціонерного товариства для видобутку та транспортування газу і виявив зацікавлення літакобудівного і меблевого промисловості України.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЗНАЧАЄ НОВИХ КЕРІВНИКІВ

Київ. — Щоб підсилити відповідальність місцевих влади і забезпечити сплату податків, Президент Леонід Кучма звільнив призначених нових обласних і районних керівників. На 23-го жовтня на різні посади призначено 154 осіб. Загалом же Президент має призначити біля 700 нових керівників, серед яких 190 заступників голів державних адміністрацій і 506 голів районних державних адміністрацій. На зустрічі з головами районних адміністрацій Сумщини Л. Кучма наголосив, що вони повинні відповідати за все, що відбувається на місцях. „Одне з ваших завдань — наповнення бюджету. У ваших районах є комерційної структури, що не сплатують податків. Водночас Консультативно-ревізійне управління та податкові інспектори проводять час на

Французький президент підтримує палестинців

Амман, Йорданія. — Своїми відвідинками Близького Сходу впродовж останніх півтора тижня, зі зупинками у чотирьох країнах — Сирії, Ізраїлі, Йорданії та Лівану — французький президент Жак Шірак намагався продемонструвати не тільки своє зацікавлення питаннями цього регіону, але найперше хоче заманити фестивалю. До своїх голосних міркувань президент Франції ще додавав і такі вимоги, як повнолітня Іракської дозволу експортувати обмежену кількість нафти.

Політичні аналітики де здирили також поведінку французького президента, бо не є вона надто дипломатичною чи корисною для самої Франції.

Перевіряючи в Аммані, столиці Йорданії, Ж. Шірак знову публічно закликав до створення палестинської держави та критикував прем'єр-міністра Ізраїля за його нас-

тих підприємств, що активно працюють і податки платять, а треба примусити це робити всіх”, — наголосив Президент.

З'ЯВИТЬСЯ ДОВІДНИК „ХТО Є ХТО В УКРАЇНІ”

Київ. — Незабаром вийде у світ перший крапів довідник „Хто є хто в Україні”. Новий довідник амальмуватиме біографії політиків, науковців, освітян, діячів мистецтва та культури, письменників, журналістів, спортсменів, промисловців та підприємців. На сьогодні вже завершено працю над базою даних, яка охоплює понад 3,000 біографій, які базуються на анкетах, публікаціях, довідках партій тощо. До співпраці залучено інформаційні служби Верховної Ради, Адміністрації Президента, міністерства, прес-служби партій та інших організацій. Від 1992 року в Україні виходять такі довідники як „Хто є хто в українській політиці”, „Офіційна Україна сьогодні”, „Мас-медіа України” тощо.

ДОЗВОЛЕНО ЕКСПОРТУВАТИ ЮВЕЛІРНІ ВИРОБИ

Київ. — Уряд дозволив кільком ювелірним підприємствам вільно експортувати в 1996-97 роках до країн СНД свої ювелірні вироби і обмежити коштовні камені. Тепер виробникам не потрібно доводити дозволу з банку про отримання попередньої оплати за здійснені операції. У постанові сказано, що таке право дістатимуть тільки ті підприємства, які вчасно, згідно із законом, повертають валютні фонди. Право на експорт своїх виробів отримали львівське ювелірне підприємство „Земундук”, винницьке підприємство „Кристал”, „Українські ювеліри” з Києва, „Аурум” з Одеси і „Ювелірний завод” з Харкова.

ФРАНЦУЗИ ХОЧУТЬ ПОБУДУВАТИ В КИЄВІ БІЗНЕС-ЦЕНТР

Київ. — Французька фірма „Буй” запропонувала побудувати тут п'ятиповерховий готель і міжнародний бізнес-центр. На зустрічі з представниками фірми урядовці з Київської державної адміністрації попросили їх провести маркетингове дослідження кількох ділянок для потенційного будівництва, зокрема бі-

лі Софійського майдану і бульвару Шевченка. Першу невдалу спробу побудувати бізнес-центр європейського рівня на бульварі Шевченка зробила в 1992 році американсько-канадсько-українська компанія „Джонерейс Україн”. Після кількох років маркетингових досліджень, угоджень та підписанні проекту будівництва, міська адміністрація під керівництвом колишнього посадовця Косаківського муніципального заборонила будівництво без пояснення причин. Компанія знала школу на 3,5 млн. дол. Відсутність у столиці необхідної інфраструктури виключила можливість проведення тут в 2000 році європейської наради з питань безпеки, запропонованою головою Верховної Ради Олександром Морозом.

ЗАБОРОНЕНО РЕЧОВИНИ, ЩО РУЙНУЮТЬ ОЗООНОВИЙ ШАР

Київ. — Уряд заборонив виробництво і використання на території України речовин, що руйнують в атмосфері озонний шар, який захищає життя від радіаційних космічних променів. Свою постанову Уряд намагався виконати вимоги Монреальського протоколу з 1987 року щодо озоноруйнуючих речовин. Такі речовини застосовують в Україні майже в усіх галузях господарства, однак не виробляють їх, а привозять з-зовні. Програма передає наступне припинення використання цих речовин в Україні до 2000 року.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗАБОРОНИ РОСИЙСЬКОГО ТЕЛЕБачЕННЯ

КРИМ. — Біля 200 осіб провели біля парламенту півностріваче протесту проти нещодавньої заборони в Україні російського телебачення, повідомив 24-го жовтня „ОМРІ Делій Дайджест”, покликуючи на українських „засоби інформації”. Кримські депутати застерегли, що заборона може спричинити значне погіршення ситуації в автономії. Уряд півностріваче звернувся з проханням до центральних властей зберегти в Криму російське телебачення. Український Уряд стверджує, що Громадське російське телебачення (ОРТ) забороняють великі гроші за свої передачі в Україні. Російські радіопередачі заборонено в Україні в 1993 році.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 23-ГО ЖОВТНЯ, в Санті Моніка, Каліфорнія, розпочався шістий суд над О. Джей Сімпсоном, якого минулого року вла присяжних на розправі кримінального суду визнала невинним у вбивстві його колишньої дружини Нікол Бравн-Сімсон і її приятеля Рональда Голдмана. У шістому суді, зацікавленим родинними обидвох убитих, О. Джей Сімсона окерують у „злочинному вбивстві”. На цій розправі згідно з твердженнями головної адвокати позивачів Деніела Петромеллі, будуть подані докази, яких не дозволено уживати на кримінальних розправах та котрі на його муду докочуть, що саме підсудний учинив цей злочин, а не як пропонує оборона, що це була змова поліції проти О. Джей Сімсона.

У СВІТІ

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ швайцарської історії, гроші вкладені у банки його країни особами, котрі опісля загинули в часі голокосту, були секретно використані на післявоєнні розрахунки Швайцарії з Польщею та Мадярином. Свої твердження історик д-р Пітер Гуг Базар на докладах у Національних архівах Швайцарії, що заважає ще одного несприятелю удару по швайцарській самопевності щодо її нейтральності, бо вже від деякого часу американсько-жидівські угруповування закидали Швайцарії, що, незважаючи на нею проголошену репутацію чесності та нейтральності, вона у багатьох випадках фінансово скористалася з голокосту.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1933

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foondore Rd., Kershonset, NJ 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaedit@travelis.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСОУ \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$10.00.

Чекі "money order" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Сніжик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Гірка доля малих між великими

Коли ж то вже людство, таке ніби освічене і гуманне, а принаймні свідоме, що то таке — освіченість і гуманність, перестане вважати великим те, що велике тільки своїми розмірами або економічною чи збройною силою? Коли велике почне означати внутрішню, моральну велич? Коли замість поділу на „великих” і „малих” — як серед людей, так і серед держав, запанує категорія нормальності, „золотої середини”?

Особна людина перебуває ще у вигіднішому становищі, бо може власною волею розвинути коло, в якому зле чується, і знайти собі інше оточення. А от що робити малій, другорядній чи геть десятиградній державі — не може ж вона перейти на інше, спокійніше, більш безпечне місце.

Такою країною є Монголія. Всі ми її знаємо у зв'язку зі Золотою Ордою, з могутнім Джіґісханом та його не менш відомим внуком Батигем, що зі своїм метким мисом вихор військом заподіяв великих шоків давній Україні і цілій Європі. Як живуть нащадки знаменитих завоевників сьогодні, наприкінці XX сторіччя? Донедавна, що п'ять років тому, Монголія, формально незалежна держава, була фактичною провінцією союзової імперії. Щоб дати до розуміння про її дійсне становище, досить сказати, що Україна, перебуваючи під шаленим тиском великодержавного шовінізму і денационалізації, все ж була в більшій мірі українською, ніж Монголія — монгольською. Російська мова була там не „другою офіційною”, а такою першою — московські ідеологи пообіцяли монголам вивести їх з феодального відряду до комунізму, оминувши стадію капіталізму. Задля такого добра вимагалося заплатити малим — відмовою від рідної мови і врешті від самого свого імені. Зате російська мова мала відмінити перед монголами двері до модерної науки і технології, і то моментально, не згаючи часу на переклади з мови на мову. А насправді йшлося про традиційну російську заохоченість, про загарбницький рефлекс, у висліді якого імперія збільшувалася у своїх розмірах і водночас дрібніла та загинувала внутрішню, духову, а відтак, самозрозуміло, і економічну. Просто згадати неможливо: нащо Москві була потрібна Монголія, коли російські землі, зокрема Сибір, не існують ніколи, ніколи не мали коло себе дбайливої ролі і все більше нагадували пустку?

Проте зі занепадом Союзового Союзу Монголія відряду стала об'єктом палкої „любові” з боку Китаю. Було б навіть тверде, якби китайці повели себе інше. Там вже тепер понад білліон населення, а Монголія — це величезні і майже незаселені простори. За площею вона майже удвічі більша від України, а людей не має навіть два мільйони. Словом, китайці, розселившись на монгольських степах, відряду перестали б тертися плечем об плече. Ось так Схід і Захід, протистоячи один одному, прогавили Китай і йому тепер, щоб вивратися вперед, бракує тільки проковтнути Монголію. Чи буде це для нього проблемою, якщо взяти під увагу, що на одного монгола припадає мільйон китайців? Але тут треба також згадати, що монголи є значно кращими воювачами, ніж китайці. Достатньо хоч би побіжно перегорнути сторінки історії цих двох народів, щоб зрозуміти висновок, що протягом останніх двох тисячоліть ніде у світі не точилися такі жорстокі війни, як між китайцями і монголами. Тому Китай навіть зі своєю модернізованою армією не відважиться нападати на хороброго північного сусіда. Проблема полягає в тому, що Пекін має більш ефективну зброю — все ту ж комуністичну ідеологію, яку застосовує набагато ефективніше, ніж Москва. В економіці китайці вже капіталісти, але комунізм залишається їм, мабуть, зашпилься ще доволі, якщо не завжди, своєрідним засобом китайського соборництва, інструментом консолідації „піднесення імперії”, асиміляції уйгурів, тибетців та інших самобутніх етносів.

Китайці діють наймирнішими засобами: засновують у Монголії промислові та торговельні фірми і компанії, одружуються з монголами, в цей спосіб монголи непомітно для самих себе опиняються в китайському середовищі. Навіть китайці є вже навіть у монгольському парламенті.

Ситуація в Монголії є повчальною у тому сенсі, що „великі” держави-нащадки, зазіскаючи змаганням між собою, не бачать малих народів і не розуміють, що допомагають їм стати на ноги, заповнити йню безпекую — це значить допомогти собі, заповнити власну безпекую на майбутнє. Подруге, майбутнє мусить охоплювати все людство, бо помімо всіх рідних, генетичний фонд усіх народів, навіть найменших, має однакову високую ціну, і тільки тоді можна буде говорити про нашу цивілізованість, коли навіки зникне з життя рава сова нерівності і національних гніт.

Сп'ять, хлопці, сп'ять... сп'ять, хлопці, сп'ять...

„Сп'ять, хлопці, сп'ять, про волю тихо сп'ять” — це відомо українська епітафія, яка показує, що українці, як мало який інший народ, свято оберігають пам'ять про своїх полеглих. Наочно показують це також символічні могили „Борців за волю України”, які подорожували зустрічає в кожному селі у західних областях України, не говорячи вже про міста та містечка, де такі символи можна також побачити, і то в дуже дбайливому виконанні. Видно, що українці нещадно співали загальною мовою „Ведь нас в бій борили поляки слава”. Перша та Друга світові війни перекотилися через нашу землі, згинув при тому велике число людей, військових та цивільних. Автор собі пригадує ще з дитячих літ численні військові цвинтарі Першої світової війни, в околицях, де точилися більш бої, як навколо Перемишля, Ярославла та Горлиць. Але під час Другої світової війни дійшло до озвіріння. Маючи незвану нагоду відвідати околиці, де відбувалися бої Української Дивізії „Галичина”, автор не зважав жодних більших військових поховань в місцевостях, де полегло близько 20,000 во-

яків. Місцеві люди пояснили, що попередня влада не хотіла укладати військових поховань. Незадом, одначе, поставлено пам'ятний хрест у Ясеневі (на місці знищеної більш споруди) та ще два хрести в Підгір'ях, на пам'яті про полеглих дивізійців. Все це було зроблене з приватної ініціативи.

На жаль, на Закерзонні воюки УПА та численні некомпаніти-українці все ще лежать поховані на паровозних, по полях та в природних ровах, оскільки, як відомо, в деяких випадках були зліквідовані цілі села (як Павлово, Писковичі та інші). Згідно із отриманими інформаціями, дотепер усі намагання похоронити їх у традиційний християнський спосіб на трапляють на стіну своїх заперечувань та бюрократичних відмовок. Головною причиною офіційно подається, що це були „банди”, злочинні розбійники без комбатантських прав, які не заслуговують на жес формальне похоронення, і то му дозволу на жодні пам'ятники для них не можна дати із самого принципу. Пам'ятник для увічнення УПА, поставлений у

Д-р Роман Барановський

Контроль і звітність — запорука довір'я

ЗСА-Україна у Вашингтоні, Т-во „Свята Софія”, Український Католицький Університет, дипломатичні місця (консуляти, амбасади), Інуконе Товариство ім. Т. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук (УВАН), Американці за Демократію в Україні (АДУ), Американці в Обороні Людяських Прав (АГРУ), Прихильники Кателі Бандуристів, Пласт, СУМ та інші молодіжні організації. Крім того, існують ще зборки на політичні і партійні цілі різних середовищ. Отже, збірок доволі багато. Може, саме ця велика кількість тих збірок дала привід до фрівольної назви „національних драчок”.

Важко спекулювати, скільки збірок було на всі ці установи і акції. А варто було б знати, бо ці суми дуже поважні і сягають не тисячі, але мільйони доларів.

Українська спільнота в ЗСА виявила незвичайну жертовність. Відомо, що

ПРО ЦЕ І ТЕ Про культуру і знання

Якщо зачепати мене питаннями одні із не так давно новоприбулих з України, чому для отримання громадянства треба імігрантам навчатися історію ЗСА та знати імена усіх славних президентів, коли того не знає пересічний американець?

— Яка іронія, — каже він, — то ми мусіли раніше вивчати усіх советських достоянств, а тепер мусимо американських, а ви не потребуєте знати ані одних, ані других!

— Звідкіля ви певні, що ми, тобто американці, не знаємо своїх провідників народу?

Дам вам відряду доказ. Ось я пригадався телевізійній програмі, де ставили слухачам „ток-шоу” питання, що такий Ал Гор і вони не знали, що це віцепрезидент їхньої баткіщини.

Це можливе, але я переконував свого доволі задовикуючого співрозмовника, що це не правильно і що така більшість громадян орієнтується у таких питаннях.

Але тут і розпочалася жвава словесна перепалка на тему незацікавленості пересічних американців своєю історією і культурою, яка могла завважити на кожному кроці.

— Чи можете твердити, — питає мій знайомий, — що в американських школах добре навчають? Якщо б так було, як б тут не мали таких неуків та ігнорантів. Не писали б одверто в пресі, що тут діти вміють читати циною у третій класі, а то й пізніше, що охочіють зі середньої школи цілковитими неукими, вже не кажучи стародавньої чи середньовічної історії, але й історії Америки.

— Хай це буде і правда, але чи ви певні щодо глибоких знань історії світу середнього покоління, як молодшого, у відряду?

— На це ми мали причину, ми мало не на пам'яті топки історію прадавню, а вже треба було самому добирати собі суми інших інформацій, а тут, в демократичному краю, можна було завжди вивчати, що забажа-

Ірина Дибко-Филипчук

„Іду на клич земного водограю”

Це заголовок збірки поезій Любови Рудавської-Вовк, що вийшла у Львові у Видавництві „Край” в 1995 році. У 144 сторінках є п'ять розділів: „Прекрасно жити диханням вершин”, „Дзвенить роз'ятрена струна”, „Життя в весну протороже свій шлях”, „Роздум”, „І та не сміх у пеклі плачу”. Щоб познайомити любителів поезії з авторкою, читаємо: „Любов Рудавська-Вовк народилася і виросла в мальовничому прикарпатському місті Самборі, на Львівщині”. Далі довідуємося, що „поетеса працює лікарем в Самбірській центральній лікарні, лікарську роботу поєднує з викладацькою діяльністю в Самбірському медичному училищі”. Вона є членом Лікарського Товариства, Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка та літературно-мистецького об'єднання „Дністер”. Про рівень прикмет, що є рушійною силою у творчості поетеси, читаємо: „Поетеса високої емоційної насаги, уміло поєднує ліризм і роздум”. На жаль, автор коротенької, але змістовної передмови не подав свого прізвища, адже прізвище також надає певної вартості поясненню основних прикмет творчості поетеси.

Зміст усіх розділів у книжці Л. Рудавської-Вовк зводиться до оглядення багатогранності життя, до яко-го поетка приглядається очима лірика і лікаря. У чималій кількості віршів відчувається органічне життя двох мук — слова і медицини. Саме про це являє гомовити професор Фелікс Марті Іваньш, автор книги „Сен-таур”. „Лікарі стали переловими письменниками, поруч провідників духовного чину, у питанні призадуми про Бога і людину”. І у тій же книзі д-р Іваньш наводить слова англійського новеліста — лікаря В. Сомерсета Мома: „Я не знаю кращої правди для письменника, як професія лікаря, бо в ній він має велику нагоду вивчати прикмети людей і життя із особливою, медичною точкою зору”. Читаємо у вірші „СНІД” Любови Рудавської-Вовк:

...Тягар спокусливого тіла,
А чол — докору жар.
І тале сміх у пеклі плачу,
А серце зміє наче лід.
Оберігай же кров гарця,
Бо, як вальмір, чатую СНІД!

У творчості поетеси, яка увійшла у світ літератури услід за своїми попередниками, лікарями-письменниками Степаном Рудавським, Юрієм Ліпою, Софією Парфаною, є в особливій увазі вагомість і життя життя:

Не питай, за ким сумує дзвін,
Бо його відпівня не спити,
А набабуть усіх нам він,
Що дано велике шастя — жити!

Та позушається над „даним шастям” Чорнобиль, і поетка ось що каже:

Сумно летить обуглена хвилина,
Через агулу пошитої доби.
Не бавитесь заплаканою дитиною,
Затих вже звук батьківської хобби.

Глибоко переживає авторка трагедію 1933 року:

Заніміла з болю
Українська зата,
Розбиває долю
Рука злого ката.

Читаючи вірша про голод, де „плчуть, стогнуть люди”, застєсть, що кожна буква в ньому — це слеза... Тож не диво, що кожне слово рідної мови відкралося життя багатозначного українського народу, як ось у вірші „Марі”:

Чи Колима, чи карагач
Тернисто кохаль спрагли душі...

Я чую тебе, Маріє, плач
Посеред степу, в білій стужі.
За Україною слоза
Сталиттями не висхала.
Хай упаде праведна роса,
Щоб земля білень не зідхала!

Щоби Марія з асьм дием
Дитя шастило колосила,
Щоб з страхом, болем і вознем
Ніколи більше справ не мала!

Щоб білень вже Марія не зідхала, поетка закликає, із приводу проголошення Декларації про незалежність України, 16-го липня 1990 року:

Гей! Ударим в дзвони, браття!
Щоб іскрили багаття!
Щоб душі не свистіли,
Рики білень не міліли.
Гордий лупень сонцем еріє,
Як перлиною зоріє.
Серед побратимів року
Чуті дзвони ізог року.

У душі любови до рідної мови, якій ще й досі, в незалежній вже державі, не шастить в державоладдів, поетка наголошує:

Все невідоме — попередері,
Минув — наче дивний сон.
Не зрадь же, мово, власне кредо
Дзвони ти правди у унісон!

І себе поетка зовів „язу” у відношенні до рідної мови:

„Я візьму і присорну
До живого серця
Кожну букву осязати —
Хай добром озветься”.
Дітям рідним передам,
Передам я люду,
Щоб зорились слова,
Щоб цїли без броду!

(Закінчення на стор. 3)

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

сказав, що компромісні документи, підписані з питань Чорноморської флотії, критикуватимуть і в Україні, і в Росії. За словами Л. Кучми, Росія погодилася сплатити 40 млн. дол. боргу російської флотії перед Україною. «Якщо ми акцентуємо свою увагу лише на економічній і настанувати зміни в крайній бік, то швидко створені

проблеми в Севастополі зникнуть самі собою», — підкреслює Президент. За словами пресового секретаря Президента Дмитра Маркова, під час перебування в Москві Л. Кучма візьме участь у нарадах чл. Чорноморської економічної співробітництва. Передаються його зустрічі з головою уряду Росії Віктором Черномірним, президентом Грузії Едуардом Шеварднадзе та головами урядів Туреччини і Греції.

Г. Удовенко вірить...

(Закінчення зі стор. 1)

«Росії без флотії на північ не буде, і ми матимемо таку флотію, як Україна, і в Росії. За словами Л. Кучми, Росія погодилася сплатити 40 млн. дол. боргу російської флотії перед Україною. «Якщо ми акцентуємо свою увагу лише на економічній і настанувати зміни в крайній бік, то швидко створені

Севастополь — українська територія, це визначено, і ні на що інше сподіватися не можна», — підкреслює П. Лазаренко. Під час свого виступу в Національному пресовому клубі Г. Удовенко повторив також відоме становище України, що вона не збирається вступати до НАТО, але хоче встановити зі союзом «спеціальне партнерство».

Як уже інформовано, Г. Удовенко проводить в Вашингтоні переговори з державним секретарем Ворреном Кристофером та іншими американськими урядовцями.

У ПОНЕДІЛОК, 21-ГО ЖОВТНЯ, адвокат 25 років, яких рідні загиблих у катастрофі літака Транс Ворлд Ейрлайн 17-го липня подав на розгляд суду зазначену летунську мережу, оскаржуючи їх у недовільності. Цей крок ще більше переконує, що трагедія 800 лету літака лінії ТВА з Нью Йорку до Парижу не була наслідком тероризму, але просто механічною несправністю. Все це в наслідок того, що слідчі вже понад три місяці не можуть знати причин яких слідів бомбового чи ракетного вибуху, що спричинив загибель всіх пасажирів і залоги літака клькістю 230 осіб. Крім того, як твердить адвокат Лі Крейндлер з Мангеттену, яка б не була причина, то все зводиться так до недовільності летунської лінії у забезпеченні своїх пасажирів.

В АЛЬБЕРНІ У ПОНЕДІЛОК, 21-го жовтня, ісламські бойовики вбили посадника Альбурі Алі Ботету. Одначе офіційні чиновники твердять, що він загинув при падінні від забутої кулі, на балконі своєї будинку. В Альбурі повстанці вже понад чотири роки намагаються усунути існуючий уряд і замінити його ісламським законодавством, а тим часом вже понад 40,000 осіб загинули у цій боротьбі. Наступного місяця уряд Альбурі проведе референдум у справі конституційної реформи.

УВАГА! УВАГА!
БАЛТИМОР — ВАШІНГТОН І ОКОЛИЦІ
ОСЕРЕДКО СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ (СУМ) ім. 1-го листопада в Балтиморі
— в лаштовує —

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

для відзначення 78-річчя Листопадового Чину,
50-річчя СУМ на еміграції,
46-річчя Осередку СУМ в Балтиморі,
30-річчя Дому Української Молоді
в суботу 2-го листопада 1996 р.
о год. 6-й веч.

в залі Дому Української Молоді
2301 Eastern Ave., Baltimore, Md
У мистецькій програмі виступити
Ансамблем „ПРОМІНЬ” з Нью Йорку.

Після бенкету „ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА”
при звуках оркестри „СИНІЙ УКРАЇНІ” з Нью Йорку
пл. проведом Степана Качура.
Вступ на бенкет і забаву 20.00 дол., забаву 10.00 дол.
Молодь до 18-го року життя безплатно.

До численної участі в цих святкуваннях запрошується
всю нашу українську патріотичну громаду,
а зокрема молодь.

VOLOSHKY AUTUMN DANCE

Осіння Забава

Saturday, November 9, 1996

9:00 p.m.

UKRAINIAN EDUCATIONAL
& CULTURAL CENTER

700 Cedar Road
Jenkintown, Pennsylvania

Orchestra: Crystal

Гратиме Оркестра „Криштал”

Tables may be reserved with Mrs. Slava Halaway

Присмо резервувати столи у Слави Галавай

(215) 671-9418

Admission: \$20 Adults, \$15 Students
Advance Tickets: \$18 Adults, \$12 Students
(includes 9:30 Voloshky performance
10:00 canapés & pastries)

Змінюється керівництво...

(Закінчення зі стор. 1)

порожні казарми. Предметами розкрадання є морські міни, торпеди, ракети, резерви, які катастрофічно зменшуються, а в одній ліній торпед містяться близько 100 кілограмів срібла. У ракетах цінних матеріалів є ще більше. Розкрадають також гвинти, якорі, які мають бронзу. Є й інші способи наживи і розкрадання, наприклад, перетворення бюджетних фондів на готівку. Продаються севастопольські помешкання.

За деякими даними, у Севастополі 70 відсотків мешканців — це військові пенсіонери. Росія отримала списки таких пенсіонерів і пропонує їм помешкання в Москві, а севастопольські помешкання викуповують у міській адміністрації та надають російським військовим морякам як службові.

У відносинах з Європейським союзом ставиться за мету політичне визнання України державою з перехідною економікою і юридичне закріплення цього статусу в європейському законодавстві. У 1998 році планується розпочати переговори з Європейським союзом про створення зони вільної торгівлі з метою ширшого доступу на європейські ринки українських товарів, зокрема, продукції текстильної та металургійної промисловості.

Серед країн „великої сімки” пріоритетним залишається співробітництво з чотирма країнами — Великобританією, Італією, Францією та Німеччиною, які є найпотужнішими інвесторами в українську економіку. Серед країн Чорноморського економічного співробітництва перевагу надається Туреччині та країнам Близького Сходу, з якими планується усунути мітні бар'єри та укласти угоди про режим прибережної торгівлі.

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКІ вибори, які швидко наближаються, зокрема для кандидатів, американська громадськість, а передусім спортивні ентузіасти та прихильники бейсболу переживають мабуть з найбільшим ентузіазмом змагання своїх друзин за чашу чемпіона світу. Кінцеві змагання між бейсбольними дружинами „Атланта Брейс” і „Нью Йорк Енкіс” відбуваються на стадіонах обидвох міст Атланти і Нью Йорку та спонукають до зацікавлення не тільки спортивних ентузіастів, але навіть звичайних громадян. Особливо ентузіастично до змагань своїх друзин „Нью Йорк Енкіс” ставляться ті прихильники та ньюйоркчани в загальному. Зокрема треба вирізнити четверті з черги змагання, що відбулися в Атланті вчорашню у вівторок, 23-го жовтня, коли то ньюйоркська дружина з початку уюючої програми 0 - 6 вийшла переможцем у цій грі вийшлид 8 - 6. Серія продовжується.

ВІДОМА АМЕРИКАНСЬКА телефонічна фірма Ейт Енд Ті шукаючи кандидата на становище свого президента, чим разом на здивування багатьох обрала Джана Волтера, директора мало відомої друкарської фірми Р.Р. Доннеллі енд Снс. Ейт Енд Ті є найбільшою телефонічною компанією в Америці та п'ятою з черги найбільшою корпорацією, тому всі сподіваються, що на місце її відомого директора Роберта Аллена оберуть когось з подібним відомим стажем. Тим часом 49-річного Дж. Волтера вибрано за його вміння використовувати всі можливості та потенціал для користей фірми під його керівництвом.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

міста НЬО ЙОРК на „ЧОРНОБИЛЬ ВИКЛИК '96”

5,000 д-р Нестор Білизнак; д-р Ірєка Патріло-Білизнак; 1000 Товариство „Самопоміч”; Відіні Ню Йорк; по 500 д-р Арета і д-р Лев Добрянський, Теодозія і Ольга Зазулі, Товариство „Самопоміч”; — Головна управління, по 250 Елвін і Дарія Гановські, Союз Українок Америки, — Оксана Управ-д-р, Тарас і Олена Шевелі; 200 д-р Андрій і Тетяна Терешківські; по 100 Анті Урсуля Балабан, Богдан Балабан, Людмила Бойко, Товариство „Броді-Лев”, Галина Діксен і Дарія Дікий, Іван і Марія Жуковські, Текля Гусак, Михайло і Марія Кобилецькі, Дмитро і Стефанія Ковачів, Сильвестер і Катерина Костик, Організація „Лемківщина”, Олег і Оксана Попатніські, Богдан і Ольга Михайлів, Ярослав і Галина Овершин, Андрій Пеленський, Павло Іванович Ковалівка — Ню Йорк, Мірослав і Лідія Прокон, Іван і Юлія Розцішівські, Антон Савицький, Михайло Савицький, Еліс і Параскевія Сирко, Стефанія Станіслав, Василь і Володимира Харук, Мірослав і Надя Шмільг, Ярослав Червоник, Евстахій і Марта Ярош; 70 Ольга Кобзар; по 50 Волтер і Альма Баті, Анна Бойчук, Корнелі і Марія Василік, Павліна А. Данчук, Евстахія Гайдис, Любомир і Стефанія Умленко, Мірослава Кобало в пам'ять Олексія Цибровського, Ксенія Кобзар-Гієс, Юрій Кузьмович, Володимир Куріло, Лев Майстренко, Михайло Цвях, Анті і Христина Цейбрі-Різо, Антоні, Анна Малан, Кароль і Ляна Микити, Юрій і Христя Навроцькі, Василь і Ольга Оліпник, Петро Ярема — пошитою заведення, Павло Приймак, Марія Пятка, П. Селітнін, Стефанія Семущак, Михайло і Ліда Фурда, Міла і Стефанія і Юрій, Михайло і Віра Пондур, по 30 Яніс і Анна Галетей, Александр Мотиль, Олена Нессі; по 25 Юлія Артишчині, Марія Бакуменко, Александр Бісик, Михайло Гнатченко, Петро і Олена Гой, Андрій Закревський, Володимир і Софія Костик, Ольга Литовська, Евстахія Мільнич, Василь і Анна Натина, Марія Палідвор, Надія Попель, Д. і Л. Поритко; по 20 А. К. Бук, Тетяна Будова, Гайда Гайшю, Н. В. Грішин, Іванна Жовнір, Стефанія Іванчак, Ірина Кібало, Юрій Левчицький, Левчицький (Гантер), Софія Салдан, Теодор і Марія Угорин, Анна і Зенон Чехович, Дарія Шуміло, Лідія Дражевська, Василь і Дарія Мудрий; по 10 Михайло Василюшин, Анна Гот, Владислав Клех, Мирон і Христина Корнага, Стефан Ляхор, о. дикан Юрій Малах-хосовський, Ірена Стецькі; по 5 Анна Баран, Ірєка Кобзар, Ольга Лаба, Міра Мандюк.

„Бразиліє!...

(Закінчення зі стор. 1)

Сьогодні М. Лозова, колишній студент-ка, мотор ведення української мови до шкільної програми тих шкіл в Бразилії, що знаходяться в ділянних, де живуть ком-пактною масою українці. Від неї довідуємося, що ця справа набрала щойно дуже недавно відповідної сили. М. Лозова розповіла, що в 30-их роках в цій Бразилії навчали чужі мови у школах бода заборо-рено, тому, що уряд бо-явся комуністичних впли-вів. Тоді замкнено також першу українську гимна-зію, що існувала в провін-сії Парана. Це заборона навчання чужих мов спричинила великі браки серед українського насе-лення. Ціле українське життя зосередилось лише біля церков і це в біль-шість католицьких, яких сьогодні, як каже М. Лозова, є понад 240. Однак від 1988 року за новою Конституцією Бразилії дозволено навчати дрім мов в школах, крім португальської, завдяки зусиллям представників інших народів.

І так наша гостя, від часу коли від 1991 року

введено в Парані, де кіль-косно переважають діти українського походження, українську мову викладає вона що мову та веде від-повідальну працю, як ко-ординаторка програми української мови при Шкільній Раді Українсько-Бразилійської Централь-ної Репрезентації. Вона теж працювала, як ін-спекторка урядових шкіл міста Прудентополіс, в якому постійно живе.

Питаємо нашу гостю, що її привело до ЗСА і довідуємося, що вона в Північній Америці тепер на шестимісячному пере-буванні частинно в ЗСА, а частинно в Канаді. Вона визнає нам, що вже в 1992 році відбула три-місячний курс навчання ук-раїнської мови в Едмонтоні і саме після того вишколу створила про-граму, базовану на мето-дології в матеріалх „Нова” виданих в Едмонтоні під назвою: „Бразиліє! Го-воримо по-українськи-мо!” Вироблено нею про-грама намагається для прив-атних, суботних та дер-жавних шкіл і вона захо-пила нею учителів і зумі-ла їх об'єднати та умож-ливити обмін програмою, матеріалами та досвідом.

Минулого року відіслало її зорганізувати Асоціацію

Вчителів Української Мо-ви в Бразилії (АУУМБ) і за перший рік, як вона з гордістю стверджує, ви-писало 120 членів. Також за її починком учителі ук-раїнської мови в Бразилії належать до Української Світової Спільноти Профе-сійних Учителів.

В часі свого теперіш-нього перебування М. Ло-зова хоче відвідати в ЗСА українські школи та по-знайомитися зі системою навчання, а відтак в Ед-монтоні має надію зібрати якнайбільше матеріалів та досвіду у дальшому веденні курсів для учите-лів. Як вона інформув, Шкільна Рада співпрацює з Канадським Інститутом Українських Студій в Ед-монтоні і завдяки тому відбувся вже курс мето-дології навчання українсь-кої мови у фєдеральному університеті Парани в 1990 році. Курс вів д-р Олена Білаш і Іван Со-коловський — обоє з Ал-берти.

Розуміється, що від то-го часу та досвіду, який М. Лозова отримала в Ед-монтоні, існує тісна спів-праця із методологічним кабінетом української мо-ви КУС, а головне із д-р О. Білаш, головним авто-ром програми „Нова”. Кабінет відпускає без оп-

лати усі матеріали, що їх живляться в Канаді, а д-р О. Білаш в міру потреби по-вертається до Бразилії на курси та відвідини шкіл.

На наше питання як розвивається програма навчання української мо-ви в Бразилії, наша гостя інформув, що в цьому шкільному році (1996) програма охоплює 27 груп від 5-ої до 8-ої класів і 930 студентами. Це в публіч-них школах Прудентопо-лісу, Іраті та Ітаї. Україн-ська мовна як додатковий предмет викладається те-пер в дев'яти різних містах провінції Парана. Е-там 19 класів із 450 студен-тами.

Із справжнім подивом слухаємо інформації М. Лозової, яка шу коор-динатора програми украї-нської мови і уведення її в бразилійські школи ніко-ли доводилось, бо ж во-на правше ще в соціаль-ній бюрі уряду Пруденто-полісу. На її праці можна ствердити скільки здібна зробити одна людина із завзяттям і патріотиз-мом. Вона може бути най-кращим прикладом для всіх тих із її покоління (а як бачимо вона належить до молодших), що знаані і навчання української мо-ви не уважають пробле-мою першого порядку!

Спів'язь...

(Закінчення зі стор. 2)

райцям на Закерзонні. Це все діється всупереч доб-рої співпраці між урядя-ми обох країн.

Комплексну ситуацію же й той факт, що АК має „комбатантські” права, тим часом як УПА певні чинники вперто трактують як „бандформіції”. Укра-їнський уряд дотепер ще не знісенося остаточно в тих справах, унаслідок сво-єї відважності перед історією: самою силою факторів українці, не маючи своєї держави, мусіли, з метою елементарного са-мозбереження, влізати у критичних часах до рухів партизанського характеру, бо не залишалися жодних альтернатив. Через УПА, Зимовий Похід, Холодний

Яр українці зберегли свою національну ідентичність. Тому тисячі пам'ятників своїм героєм здиґає наш народ, — добровільно, як вираз найбільшої відчужо-сти, на власні кошти, з епі-тафіями „спів'язь, хлопці, спів'язь”. Такі шпирі, часами навіть дешо найви, пам'ят-ники видно навіть у най-менших поселеннях. Тим часом української історі-ка М. Сивцького, який живе в Польщі і там опуб-лікував документальну книжку про злочини проти українського народу на Колчизні. Надання їй цих земель в 1941-44 ро-ках, віддану в Варшаві під суд. Йому польські екстрем-істи закладають, що він ні-бито схвалює „морди”, до-кочани на польському насе-ленні. Польська сторона вважає, що вся вина за ті події є виключно по укра-їнському бою.

„Іду на клів’...

(Закінчення зі стор. 2)

А краса природи рідного краю голосом водограю заклинає поетусю:

*Іду на клів земного водограю,
Де кожна мить спокуюсь дзвенить.
Із шат високх діво-небокраю
Хвилина кожна ангелом летить.
Не відступай, не мружуть сонно очі,
І не палять райдужні мости —
Навокло нас живуть слова пророці:
Щодень з сумлінням діяти й рости!*

Про прочитанні віршів у книжці Любови Рудав-ської-Вовк линуть дурні мої в Україну, щоб побажати поетці, аби її молитву Господь поблагословив і:

*Сердечна чуйність і добро
Щоб не кричалися корою,
Народу моєму джерело
Щоб променилося красою!*

І дай Боже, щоб запрошенні красою ще не одна збірка поезій Любови Рудавської-Вовк.

ПІСЛЯ 20-РІЧНОЇ МОВЧАНКИ еспанські громадя-ни домагаються розслідувань загибелі їхніх рідних в Аргентині під час військового правління в цій країні від 1976 до 1983 року. Минулого місяця федеральні судя в Еспанії розпочав кримінальне слідство у справі тортури, знищення та вбивств 320 еспанських громадян в Аргентині у згаданому часі військового правління. Він оскаржує 97 колишніх і теперішніх військових і поліційних старшин, з якими бажав перевести допити в Еспанії або в Аргентині. Серед них є члени трьох війсь-кових хунт, керівники розвідки, завідувачі тасмисними тюрмами і навіть деякі лікарі, що були присутніми при тортуванні жертв.

В ПЕРШУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ смерті нашої незбутної ДРУЖИНИ, МАМИ, ДОЧКИ, СЕСТРИ І СИНОВІ!

бл. п.
ОКСАНІ СКУБ'ЯК-КУПЧИНСЬКОЇ
відбудуться поминальні
СЛУЖБИ БОЖІ
в понеділок 4-го листопада 1996 року в церквах:
св. Климента — Прага;
св. Миколая — Чикаго, Іл.;
св. Івана — Гантер, Н.Й.
Про молитви за спокій душі покійної просить
РОДИНА

бл. п.
МАРІЇ ЛЮБОМИРИ
КУЗЬМОВИЧ-ГОЛОВІНСЬКОЇ
української католицької письменниці, що з волі
Всвишнього відішлася в вічний спочинок 26-го жовтня
1986 в будув відправляє
ЗАПОКІЙНІЙ СЛУЖБИ БОЖІ
в українських католицьких церквах
у Зарванці в Україні:
Христа Царя, Благовіщення ПДМ і
калицький монастир Сестер Василіанок у Філа-
дельфії, Па.;
Христа Царя в Бостоні;
Непорочного Зачаття ПДМ у Нью Бронсвік.
Рідних, приятелів і знайомих просимо згадати
покійну у своїх молитвах.
ДІТИ З РОДИНАМИ

Контроля...

(Закінчення зі стор. 2)

власність, бо це було нор-мальним явищем за совє-тів. Очевидно, одні робі-ли це для наживи, а інші для поживи, змушені до того важкими життєвими обставинами. Цей стан, на жаль, ще не дуже зміни-вся на краще, бо крадіж в Україні провітає і завдає державі великих втрат.

Логічно навіть вправ-дувати зменшення по-жерв. Однак політичний розум наказує шось зо-всім протилежне. Змен-шення чин припинення

жертв на потреби в Ук-раїні, які є величезні, бу-ло б непростимом помил-кою із шкодою для Ук-раїни. Саме цього очікують наші вороги і це було б їм на догоду.

Отож, не зневірюю-сь, несподіваючись, які і-снують сьогодні в Україні, бо вони ще довго будуть існувати. Будьмо терпели-ві і продовжуймо далі на-шу добровичну і добро-зичливу акцію допомоги Україні. Але рівночасно будьмо більш уважні і обережні у підборі людей, з якими нам доводиться мати до діла. Тільки со-вісний і чесні люди заслу-говують на довір'я.

О-КА

Там, де з шухляд визирає смуток

Кімната в хаті Марії Йовник, де містяться всі організації Допомоги Сиротам України, по вісній заповнена паперами, листами і теками. Голова організації просто не встигає із переливою, із шуканням спонсорів та висилкою потрібних папок для сиріт, а немає, здається, багато таких, щоб їх допомагати.

На докз успіху цієї акції вона відсуває широкі шухляди і показує систематично там вложені теки із числами від один до п'ятсот.

— „Ось, бачите, — виносне мені, — це картотека сиріт, що мають вже своїх спонсорів". Витягає напівжовту теку, в якій

Чи врятуємо очі цієї дитини?

точно вписана анкета дитини, світлина і адреса спонсора. Із тих світлин та висноєних на анкеті чиста вона одну за одною трагедію, яка міститься дослівно в кількох словах, але як сумні вони і як безнадійні.

„Ось цей хлопчик оглух із побиття і янни бачка. Мама не живе, а тепер і батько кинув його. Виховується він у бабуні, яка ледве вже ходить та не відомо як довго буде жити. Якби не допомога від спонсора, тих 15 дол. на місяць, то на її старечі пенсії вони голодували б. А вже про можливість лікування хлопчика немає навіть мови...“

„А ось ця дівчинка —

— А це брат і сестричка. Круглі сироти. Знайшлися тут американська родина, що перебрала опіку над ними, але, на жаль, лише грошову... — Скільки їх вже є тих сиріт у вашому обліку? — Із спонсорами масмо їх тепер вже 500, а 200 анкет чекають на добрих людей. Маммо всі папери, всі інформації про них, світлин, але бракує спонзорів. А це тільки 15 дол. на місяць.

— Чи можете пояснити, як дістаєте ці інформації, як вишукуєте цих сиріт? — Наша організація має вже у всіх більших осередках в Україні свої відділи, члени яких і вишуковують потрібних, збирають про них інформації, виплачують гроші та дають речі із тих папок, що ми їх звідси виласмо. Все це проходить дуже точно і під обліком. Ми опікуємося лише сиротами до 16 року життя, але і це дає таку кількість дітей, що ніяк не можна всім подолати. Саме літом я побувала знову в Україні, щоб провітрити працю на місяць. Відвідала Львів, Київ, Чернівці, була на конференції членів відділів, що відбулася в Івано-Франківському, це ж бо вже чотири роки як даємо допомогу. Треба відвідати, погортити, пошукати про проблеми. А їх так багато!

М. Йовник розповідає про враження із відвідин Чернівців, про родину, які все ще у зоні і не переселені, про журналіста і письменника Данила Кулиняка, котрий донедавна керував чернівчеською групою спеціалізованої історично-культурної експедиції Мінчорнобиль України, і постійно пише про долю Чорнобиль. Але заважається, що

при тому, незважаючи на сильні враження, які ці відвідини у неї залишили, усі її думки, почування, а передусім наміри спрямовані на поміч „нашим сиротам“.

— Знаєте, я в часі відвідин в Україні потрапила на трагічну родину. Узяв собі, вдома із чотирма дітьми у віці від сім до 16 років і в кожній із дітей різніска недуга слізних проводів. Я просто не могла на них дивитися, це такий жахливий вид. Ці інфекції слізних проводів і їх треба оперувати. Розуміється операція складна, але наш добрий д-р Василь Селезнік, що вже стільки наших людей з України допоміг, і в тому випадку годиться усі чотири ті безплатно в лікарні, де він оперує в Каліфорнії, їх лікувати. Як виявляється, що це було б за шість для тих дітей? Якби інше вони можуть іти крізь життя? Але... на це треба мати гроші. Спершу на приїзд сходи п'яти осіб, (бо ж мати мусить бути з ними), а відтак тут на життя, бо, як каже д-р В. Селезнік, вони мусять залишитися тут прийнятні на два місяці. Коли приїдає поділ вигляд цих дітей, то мені це грізне сон із очей. Відки зяти таку суму грошей? Ми вже відкрили конто у „Самопоміч" в Нью Йорку ч. 22241 (108 Street Ave., New York, N.Y. 10003) на їх прізвище Буряк і я таки маю тиху надію, що знайдуться добрі наші люди і допоможуть своїми датками. Ось погляньте на що біду дитини!”

М. Йовник витягає світлинку однієї дитини, яку прислав їй д-р Селезнік, і справді мені стає моторошно на її вигляд. А скільки смутку у цьому обліку!

Але цей смуток визирає у цій заспаний папері та з листами кімнати з кожного заступка, з кожної світлинки дітей, з кожного листа і записки. І він іде вслід за мною, цілі дороги додому і переслідують до сьогодні, а з ним настільки глибокі питання: „чи простягати помічні руки тим сиротам, немцям, щоб вони це усім, нульсь безжурним усім, який наслідок невинним дітям?”

О. Кузьмович

Пакунки на Україну
Від 59c LB
79 с при пересилці з наліпками через UPS
За детальними довідками телефонуйте:
Tel: (201) 763-8778
ROXOLANA
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

МАРПАТ
120 Runnymede Road
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y3
Tel: (416) 761-9105
1-800-265-7189
Під час візиту, як послатити, то зате МАРПАТ!

ДОСТАВЛЯЄМО:
гроші
харчові пакети
листи та документи
речові пакети
побутові товари
електроніку
авта, трактори
до рук адресата
в Україні та інші держави

ПОЛЮГДЖУЄМО:
квитки на літак
(включно All Ukraine)
запрошення
до Канади та США
медичне забезпечення
для відвідувачів
візи
в Україну та Польщу
путівки до санаторіїв
в Україні та Словаччині

Телефонуйте за безплатними каталогами

Українська Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ
В НЬО ЙОРКУ
пропонує своїм членам користатися з
НАДЗВИЧАЙНОЇ НАГОДИ
негайно заощадити **\$2,500.00**

Від 1-го жовтня до 31-го грудня 1996 року Кредитивка покриває Ваші кошти зв'язані з отриманням моргеджу чи перефінансуванням* в нашій Кредитивці до висоти **\$2,500.00****
В додатку до низьких відсотків, вигідних умов сплати та без спеціальних оплат (NO POINTS). Ви маєте нагоду заощадити ще більше грошей при купні Вашого дому.

За детальними інформаціями звертайтеся до Любімира Зеліка особисто, або телефонічно на ч. 212 473-7310 Ext. 123.

Ми завжди готові Вам відповісти на всі Ваші запити та подати Вам професійну, ввічливу та добру услугу.

SELF RELIANCE NEW YORK FEDERAL CREDIT UNION
Main Office: 100 Second Avenue, New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
Kerhonkoo Branch: 33 Main Street, Kerhonkoo, NY 12446 Tel: 914 626-2938 Fax: 914 626-8636

* Перефінансування мусить бути з іншої фінансової інституції. Плата мусить бути понад \$50,000.00.
** Не включено Title Insurance і Mortgage Tax.

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 103-го Відділу у Мілвокі, Вісконсін
З 3-м 1-го листопада 1996 року обов'язки секретаря 103-го Відділу перебрала новий секретар
АНДРІЙ ГЛУБИЧ
Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в UNCoSOS і впачувати вклади на адресу:
Mr. Andrew Glubiz
3125 S. 49th Street
Milwaukee, WI 53219
(414) 784-5825

„СВОБОДА“ —
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК —
СЛУЖИТЬ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ВЖЕ
ПОНАД 100 РОКІВ

Найкращий дарунок для бабусі чи дідуся мамин чи батька

Дарунок, який триватиме повний рік та справлятиме приємність одарованій особі, це **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

СВОБОДА
Річна передплата: для членів \$75.00 для не членів \$100.00

Передплата виходить приблизно 30 або 40 центів за число
тел.: (201) 434-0237

Торонто відзначає 50-ліття

Акції „Вісла“

ма світовими війнами на нашу долю припало перенести жорстокі злидні і знущання, які готували нам наші сусіди. За той час лексикон української мови збагатився чужими тривожними назвами, такими як: Телергоф, пачифікація, Береза Каргузів, голодомор, геноцид етнічної-лінгвістичної, Бригідки, акція „Вісла“ в Явожні і ін. Коли б додати до цього війни, які перекотилися українською землею, сталінські катівні, масові розстріли і сибірські табори, матимемо розріз і глибину, якою ми платили за нашу незалежність.

Даше доповідь пояснення деякі з цих зловісних назв, таких як Телергоф, у якому знищено тисячі невинного українського населення Галичини і Лемківщини; табори інтернованих українських емігрантів з 1914-1920 рр. у південній Канаді; табори інтернованих українського воєнних УНР і УГА та галицьких селян на території Польщі. Тисячі молодих воїнів померли у цих таборах від голоду, холоду, тортури і хвороб. Пачифікація українських сіл Галичини, Береза-Каргузів — табір, побудований поляками спеціально для українців ще у 1934 році, акція „Вісла“, яка нерозривно пов'язана з концтабором в Явожні. Бо, каже М. Козак: „В п'яну акцію „Вісла“ було закладено: ліквідувати українське населення в районі Польщі на т. зв. „Земі Одискеане“, позитивні розсвоєння українців для скорішої польонізації; фізичне ліквідувати УПА і ОУН; ізолювати депортоване українське населення шляхом ув'язнення в таборі Явожні за ліквідувати української інтелігенції — священників, учителів і лікарів“.

У концетраційному таборі в Явожні від травня 1947 року до березня 1949 року в'язнено українське шовільне населення з акції „Вісла“. Більшість транспортів з депортованим українським населенням пересихали через контрольний пункт в Освенцімі. Тут всі депортовані були піддані допитам, брутальним моральним і фізичним знущанням. Тут арештовано всіх підозрілих у співпраці з УПА, осуджувало їх у

зустрічей, що мають на меті показати світові трагедію, яка сповнилася 50 років тому на українському населенні Закароння, є організації, які й м'я — Об'єднання українців „Закароння“ — Бескид — Сян — Буш“. А ось що у своїй летючій „50-ліття акції „Вісла“ пишуть про себе і свою організацію її члени: „Хто мій Об'єднання українців „Закароння“ є новостворена організація, яка гуртує українців, що приїхали до Канади з Польщі, насамперед, в останніх десятиріччях. Майже без винятку є ми жертвами на сильної депортації з рідних земель, яку ми пережили особисто, або є нападками тих, хто був у 1947 році вигнаний поляками з рідної Лемківщини, Холмщини, Надсяння й Підляшшя“.

Треба віддати велике признання цій молодій організації за її активну діяльність та за амбітні плани, що за їхнім прикладом підуть і інші організації, щоб об'єднаними силами допомогти засудження злочинної акції „Вісла“ і повної реабілітації її жертв.

Анісія Путько-Стех
26 First Avenue
New York, NY 10008
Tel: (212) 473-3550
МАСМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

ПРАЦЯ
ШУКАЙТЕ РОБОТУ у ФІНІКС, Аріз.
Продається авто — приносить зарплату 4,500-5,000 дол. на місяць
Тел.: (602) 242-3913
питати Романа

ПОШУКУЮ ЖІНКУ
до домашньої праці.
Тел.: (1 610) 377-5824

\$1,000's POSSIBLE READING BOOKS.
Part Time. At Home. Toll Free
(1 800-898-9778)
Ext. R-1871 for listings

FULL-TIME NANNY
For toddler and infant, Live-in, experience required, English-speaking, non-smoker. Must be loving, mature, responsible, energetic and organized. Manhattan. (212) 571-5550

FUNERAL DIRECTORS
УКРАЇНСЬКА РОДИНА С ВІЛАНСКОМ
SENKO FUNERAL HOME
213-215 Bedford Avenue
Brooklyn, N.Y. 11211
1-718-388-4416
HEMPSTADT FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd.
Hempstead, N.Y. 11550
1-516-481-7460

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКИОЦІЯХ
ЛЮС НАМІТОР — директор
Родина Дмитро
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуговування ЧЕСНА. Our Services Are Available anywhere in New York. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Баявд Бруку і перенесенням тілних останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555